Kirjallinen kysymys KK 415/2017 vp

Päivi Räsänen kd ym.

Kirjallinen kysymys fysioterapeutin suoravastaanoton merkityksestä työkyvyttömyyden ehkäisyssä

Eduskunnan puhemiehelle

Fysioterapeuttien suoravastaanotot ovat yleistyneet terveydenhuollossa ympäri maata. Sen sijaan, että tuki- ja liikuntaelinvaivan takia perusterveydenhuoltoon hakeutunut potilas jäisi jonottamaan pääsyä lääkärille, hänet ohjataan yhä useammin suoraan fysioterapeutille. "Fysioterapeutille ensin" -käytäntöä hyödynnetään jo useissa kunnissa ja kuntayhtymissä ja joissakin työterveyshuolloissa. Sen laajentaminen kaikkialle perusterveydenhuoltoon ja työterveyshuoltoon on tutkimuksien ja kokemuksien valossa perusteltua. Lääkäreiltä, fysioterapeuteilta ja asiakkailta on saatu erinomaista palautetta toimintamallista. Monilla paikkakunnilla lääkäritkin ovat osallistuneet suoravastaanottokoulutuksiin. Tutkimukset osoittavat, että fysioterapeutin suoravastaanotto ehkäisee työkyvyttömyyttä tehokkaammin kuin mikään muu yksittäinen tähän asti käytössä ollut toimenpide.

Työterveys Helsingissä on arvioitu, että suoravastaanottotoiminta heidän tavoittelemassaan laajuudessa tuottaa Helsingin kaupungille kymmeniätuhansia työkykyisiä päiviä lisää ja sairauspoissaolokustannuksissa usean miljoonan euron säästöt vuodessa. Mistään muusta toiminnasta Työterveys Helsinki ei ole saanut yhtä hyviä pisteitä asiakastyytyväisyyskyselyssä kuin fysioterapeutin suoravastaanotosta. Useiden tutkimusten mukaan valtaosa tuki- ja liikuntaelinvaivoista johtuu sellaisista arjen tottumuksiin liittyvistä ylikuormituksista, joiden arviointi on fysioterapeuttien ammattiosaamista. Tule-asiakkaat pääsevät viivytyksettä arvioon, saavat tiedon jatkosta ja yksilöidyt ohjeet omaan hoitoon nykyisten käypä hoito- ja fysioterapiasuositusten mukaisesti. Tuki- ja liikuntaelinsairaudet vaivaavat joka viidettä työikäistä ja useampaa kuin joka kolmatta eläkeläistä. Yli miljoonalla suomalaisella on jokin pitkäaikainen tuki- ja liikuntaelinten sairaus.

Suoravastaanottokoulutuksen suorittaneella fysioterapeutilla on mahdollisuus kirjoittaa lähete jatkofysioterapiaan, ohjata käyttämään reseptivapaita särky- ja tulehduskipulääkkeitä ja tarvittaessa kirjoittaa 3—5 päivän sairausloma. Fysioterapeutin ohjauksella, tuella ja kotiohjeilla työ- ja toimintakyvyn palautuminen nopeutuu. Kaikki kipuoireiset eivät tarvitse lääkärin vastaanottoa. On todettu, että huolella tutkitut ja yksilöidyt ohjeet saaneet potilaat tarvitsevat fysioterapeutin suoravastaanottokäynnin jälkeen harvoin sairauslomaa, lääkäriaikaa tai edes uutta käyntiä fysioterapeuteille. Fysioterapeutit hallitsevat tuki- ja liikuntaelinvaivojen toiminnallisen tutkimisen ja erottelun myös vaivojen varhaisvaiheessa ja osaavat arvioida, milloin asiakas hyötyy juuri fysioterapeutin ydinosaamisesta, ja tarvittaessa hänet ohjataan eteenpäin lääkärille. Fysioterapeutin suoravastaanotto tuo merkittäviä kustannussäästöjä yhteiskunnalle verrattuna nykyiseen lää-

Valmis
5.0

käripainotteiseen kipupotilaan tutkimiseen ja hoitoon. Edelleen suurin osa tule-potilaista kuitenkin kiertää lääkärin kautta fysioterapeutin vastaanotolle, mikä aiheuttaa suuria lisäkustannuksia.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksessa fysioterapeutin suoravastaanotto olisi perusteltua ottaa riittävässä laajuudessa käytännöksi. Suoravastaanotot tulisi nähdä luontevana osana uutta sotea. Kokemusten mukaan fysioterapeuttien suoravastaanotoilla saavutetaan oikea-aikainen ja oikea hoito potilaalle. Silloin kun on kyse toiminnallisesta häiriöstä, saattaa jo yksi fysioterapeutin arvio- ja ohjauskerta antaa potilaalle itselleen ne avaimet, joiden avulla hänen oireensa korjaantuu.

Tähänastisten kokemusten perusteella fysioterapeutin suoravastaanotosta on saatu niin lupaavia tuloksia, että tulisi harkita, voisiko suoravastaanotolle pääsemisen olla kaikkien Suomen kansalaisten lakiin säädetty oikeus samaan tapaan kuin Norjassa jo on.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

> *Miten sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksessa huomioidaan kokemukset, joiden mukaan fysioterapeutin suoravastaanotto ehkäisee työkyvyttömyyttä tehokkaasti ja*
>
> *onko hallitus valmis harkitsemaan fysioterapeutin suoravastaanottoa lakiin säädettynä oikeutena kaikille Suomen kansalaisille?*

Helsingissä 5.10.2017

Päivi Räsänen kd
Sari Essayah kd
Peter Östman kd
Antero Laukkanen kd
Sari Tanus kd